

Vaitiolositoumus

Laadukas ja luotettava vapaaehtoistyö edellyttää vapaaehtoisten vaitiolovelvollisuutta sekä autettavia koskevissa asioissa, että viranomaistyön kautta saatujen salassa pidettävien tietojen osalta. Auttaja osoittaa arvostusta autettavaa kohtaan sitoutumalla vaitiolovelvollisuuteen.

Salassapidosta on säädetty useissa eri säädöksissä. Voimassa olevassa lainsäädännössä vapaaehtoinen rinnastetaan salassapidon osalta viranomaiseen.

Toimiessani vapaaehtoisena Suomen Lentopelastusseuran miehistössä tai vastaavissa tehtävissä, sitoudun olemaan kertomatta eteenpäin mitään sellaista, arkaluontoista tai salassa pidettävää tietoa, jonka olen saanut tietooni toimiessani tehtävissä. Vaitiolovelvollisuus koskee minua myös sen jälkeen, kun olen lopettanut toimintani kyseisissä tehtävissä.

Sitoumus on tehty kahtena kappaleena.

Henkilötiedot

Nimi _____ syntymäaika _____

Osoite _____

Puhelinnumero _____ sähköposti _____

☐ LEKO ☐ RPAS ☐ MOVA

Paikka ja päiväys _____

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Lentopelastusseuran edustajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Vapaaehtoisen vaitiolovelvollisuus ja salassapitositoumus

Vapaaehtoistoiminta perustuu vapaaehtoisten taitoihin ja persoonallisuuteen. Vapaaehtoisilta ei edellytetä ammattityöntekijän taitoja. Vapaaehtoiset saavat tehtävänsä ohjausta ja koulutusta.

Laadukas ja luotettava vapaaehtoistyö edellyttää vapaaehtoisten vaitiolovelvollisuutta autettavia koskevissa asioissa. Vaitiolo autettavaa koskevien asioiden osalta takaa sen, että autettava henkilö voi luottaa auttajaansa ja siihen, etteivät hänen asiansa leviä sivullisten tietoon. Auttaja osoittaa arvostusta autettavaa kohtaan sitoutumalla vaitiolovelvollisuuteen. Ilman tätä luottamusta auttaminen on mahdotonta. Myös viranomaisyhteistyö vaatii monissa tilanteissa vaitiolovelvollisuutta.

Suomessa ei ole lainsäädäntöä, joka käsittelee pelkästään vapaaehtoisten vaitiolovelvollisuutta. Salassapidosta on säädetty useissa eri laeissa, mm. pelastuslaissa (379/2011, 86§), laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000, 3 ja 4 luvut), henkilötietolaissa (523/1999, 2 ja 3 luvut), laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999, 6 ja 7 luvut), laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994, 16-17§), kansanterveyslaissa (66/1972, 11§) ja laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, 13§) sekä poliisilaissa (493/1995, 43§). Nämä lait voivat tulla sovellettaviksi myös tilanteissa, joissa toimijana on vapaaehtoinen.

Jokainen auttamistehtäviin osallistuva vapaaehtoinen on vaitiolovelvollinen. Vaitiolovelvollisuus koskee nähtyjä ja kuultuja tilanteita, autettujen henkilöllisyyttä sekä myös viranomaisyhteistyön kautta saatuja salassa pidettäviä tietoja liittyen esim. viranomaisten toimintaan. Vaitiolovelvollisuus koskee vapaaehtoista myös hänen vapaaehtoisuutensa päättymisen jälkeen.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vapaaehtoinen ei voi ilmaista ulkopuolisille tietoja autetuista henkilöstä. Hän ei voi myöskään käyttää kuulemiaan tapauksia esimerkkeinä julkisissa keskusteluissa, esitelmissä tai kirjoituksissa ilman asianomaisen lupaa.

Autetun tietoja ei saa luovuttaa sivullisille. Sivullinen on henkilö, joka ei ole osallistunut autetun hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin. Autetun omaisille voidaan autetun luvalla kertoa, miten häntä on autettu. Esimerkiksi naapurille ei voi kertoa, miten kyseistä henkilöä on autettu.

Autetun tietoja voidaan kertoa terveyden- tai sosiaalihuollon ammattilaisille (mm. lääkäri, sairaanhoitaja, sosiaalityöntekijä) tai muille viranomaisille (poliisi), jotka ovat mu-

kana auttamistyössä. Tähän tulee olla autettavan suullinen suostumus. Tiedon siirtäminen auttajalta toiselle edesauttaa autettavan jatkohoitoa.

Tehtävissä, joissa vapaaehtoinen saa usein tietoonsa salassa pidettäviä ja arkaluontoisia asioita, on hyvä laatia vapaaehtoisen kanssa nimenomainen salassapitositoumus. Salassapitositoumuksen rikkominen voi muodostaa perusteen evätä oikeus vapaaehtoisena toimimiseen.

Tiedotusvälineet

Tiedotusvälineille kerrotaan Suomen Lentopelastusseuran toiminnasta. Mitään autettujen henkilöiden yksityisyyteen liittyviä tietoja tai muita salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa tiedotusvälineille. Viranomaiset hoitavat tiedottamisen omien toimintamalliensa mukaan. Tietoja hälytystehtävistä antavat vain poliisi tai pelastusviranomaisen edustaja.

Eri toimintamuodoilla voi olla vielä erillisiä, tarkempia ohjeita vaitiolovelvollisuuteen liittyen. Tällaisia voivat olla esimerkiksi ohjeet asiakirjojen säilyttämiseen liittyen.

Jos olet epävarma vaitiolovelvollisuuteen liittyvistä asioista, saat lisätietoja Suomen Lentopelastusseuran henkilökunnalta.